

לשכת סגנית הנשיא למגוון והכלה

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב

מكتب نائبة الرئيس للتنوع والاحتواء
جامعة بن غوريون في النقب

מגוון והכלה

דוח גיוון תשפ"ב

דבר סגנית הנשיא

קהילת אוניברסיטת בן-גוריון היקרה,

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב חרתה על דגלה את המחויבות לקידום המגוון, ההכלה והשותפות בין הקהילות השונות הבאות בשעריה. אחריותנו כמוסד היא לא רק לייצר ידע אקדמי ולהפיצו בעולם, אלא יש לנו גם אחריות על דמות הבוגר. שאנו שואפים לעצב. המציאות הייחודית של הנגב במדינת ישראל, הפריפריאלית מחד והמסוכסכת מאידך, מציבה בפנינו אתגרים מורכבים. באחריותנו לדאוג להכין את בוגרינו לעולם שבו יוכלו ליזום, להוביל, ולהנהיג מתוך עקרונות של אחריות ומחויבות לצדק חברתי ולהוגנות מגדרית, ומתוך מודעות ומאבק באי צדק, גזענות ואפליה. המרחב האוניברסיטאי הוא המקום הראשון שבו קבוצות מקוטבות כגון ערבים ויהודים נפגשות על בסיס קבוע, ולפיכך יש למרחב הזה פוטנציאל גדול למיצוי השותפות והדיאלוג ביניהן, כמו גם מתן הזדמנות להכיר טוב יותר את האחרת. לקראת העמקת ההיכרות בשוק העבודה ובחיים האזרחיים בסיום הלימודים.

מגוון והכלה הם נושאים מאתגרים שקיבלו תשומת לב מוסדית בשנים האחרונות. מטרת הגיוון היא לא רק להכניס לשערי האקדמיה את החזקים. ות שהיו להם. את כל ההזדמנויות והתנאים הטובים על מנת להתקבל ולבחור את תחומי לימודיהם; המטרה היא גם לייצר הזדמנויות עבור אלו שהגיעו ממערכות חינוך מוחלשות כדי להעניק להם את אותן הזדמנויות לרכישת השכלה גבוהה.

הנתונים מראים כי מדד הגיוון באוניברסיטת בן-גוריון בנגב הוא נמוך, וכי אוכלוסיות רבות עדיין מצויות בתת ייצוג, הן ברמת הלומדים. ות והן ברמת הסגלים. ואף-על-פי-כן, בכוחנו לשפר את המצב כדי להפוך לאוניברסיטה יותר מגוונת ונגישה לאוכלוסיות מוחלשות.

ועדיין, לא די בהנגשה מגוונת לקהלים שונים: עלינו לייצר אקלים מוסדי מכיל, כזה שיאפשר מיצוי פוטנציאל המצוינות באמצעות תחושת שייכות לקמפוס. תחושת השייכות למרחב האקדמי הוכחה במחקרים בעולם כמעלה את המחויבות ואת ההישגים של סטודנטים וסטודנטיות, חברות וחברי סגל. תחושת השייכות מתבטאת בגיוון תוכניות הלימוד, ביצירת נראות לשפה, לתרבות ולנרטיב של הקבוצות השונות במרחב האקדמי.

לעתים, מוסדות אקדמיים פוטרם את עצמם ממחויבות לגיוון שוויוני ומסתפקים בייצוג נמוך של סטודנטיות. ים או חברי. ות סגל. גיוון שוויוני מהווה נדבך חשוב ביצירת **models role** עבור קבוצות המצויות בתת ייצוג.

את משימת המגוון וההכלה אני רואה כפאזל בעל ארבעה עקרונות - ייצוג שוויוני, הכלה, מיגור גזענות ואפליה, ויצירת דיאלוג. יש להשלים את כל חלקי הפאזל הזה על מנת להטמיעו ולהפכו לחלק בלתי נפרד מה- DNA של אוניברסיטת בן-גוריון בנגב.

העיקרון הראשון מתייחס לייצוג שוויוני ומגוון, שמטרתו לפתוח את שערי האקדמיה לאוכלוסיות המצויות בתת ייצוג. לשם כך אנו פועלים ופועלות לשינוי מדיניות ברמות השונות וליצירת תוכניות ייחודיות לאוכלוסיות בתת ייצוג. הגיוון לא אמור להסתפק בהנגשת השכלה הגבוהה רק לתואר הראשון, אלא נועד לייצר מנגנון הפועל גם להכנת חוקרות. ים למשרות אקדמיות. למען קידום התהליך, הקמנו סדנאות הכשרה למסלול האקדמי עבור דוקטורנטיות שהן דור ראשון להשכלה גבוהה, מתוך התייחסות ייחודית למגדר.

עיקרון ההכלה נוגע ליצירת אקלים מוסדי מכיל, ובהקשר זה אנו פועלים ופועלות ליצירת פעילויות והכשרות, שיובילו לשינוי במדיניות. זאת, על מנת להטמיע את עקרונות הגיוון וההכלה ברחבי הקמפוס ולהעניק נראות ולגיטימיות לאוכלוסיות הנתפסות כ'מתויגות'.

עיקרון שלישי, החשוב להשלמת הפאזל, הוא מיגור האפליה וצמצום גילויי הגזענות בקמפוס. בשיתוף עם פורום קמפוס

נגד גזענות, ביצענו סקר לבחינת תופעה זו בקרב הסטודנטים והסטודנטיות, ויזמנו כנס שמטרתו להעלות את המודעות לתופעה המבישה הזאת. קבוצות שנחשפו לגילויי גזענות בקמפוס השמיעו את קולן, הוקמה ועדה לטיפול בתלונות על אפליה וגזענות ובהמשך יועברו הכשרות בנושא לסגלים השונים. בהמשך לאירועי מאי 2021, בהם רף הגזענות הגלויה עלה, הוקם פורום חירום לטיפול במצבי משבר פוליטיים המורכב מכל בעלי. ות התפקידים הבכירים באוניברסיטה. מטרת הפורום הייתה להפיק לקחים מהאירועים, ולייצר ארגז כלים לכל משבר אפשרי. בהקשר זה הועברה סדנה עבור יחידת הביטחון באוניברסיטה, שמטרתה להעמיד לרשותם כלים להתמודדות עם מצבי משבר כאלה ואחרים.

העיקרון האחרון מתייחס לקידום הדיאלוג בין הקבוצות השונות בקמפוס, ותכליתו להכשיר את הקרקע למפגשים ולהכרת האחרות והאחרים שלידנו. לשם כך הקמנו את קבוצת "שגרירי גיוון", שבמסגרתה מתקיימים סיורים משותפים וקבוצות דיאלוג, ועוד פעולות ברחבי הקמפוס.

עבודה זו לא יכלה היתה להתבצע ללא שותפי ושותפותיי: עורכת הדין ורד סרוסי-כ"ץ, פרופ' יבחר גנאור, פרופ' הללי פינסון, עירית ברזין, וטליה שכנר.

שלכם,

פרופסור סראב אבורביעה-קוידר
סגנית נשיא אוניברסיטה למגוון והכלה

חזון

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב רואה בגיוון ערך המקדם מצוינות ולפיכך פועלת למיצוי הכישרון של כלל חלקי החברה בישראל וליצירת מרחבי מחקר והוראה מגוונים ועשירים הבונים מרחב אקדמי משותף תוך שמירה על הזהות של מרכיביה השונים. האוניברסיטה מחויבת בהבטחת תחושת השייכות והשותפות לכל הבאים בשעריה, לקידום שיח ודיאלוג בין חלקיה השונים של קהילתה ופיתוח דורות של בוגרים לאור חזון זה. כל זאת, תוך שמירת החופש האקדמי, חופש הביטוי והכבוד ההדדי.

צוות פורום גיוון:

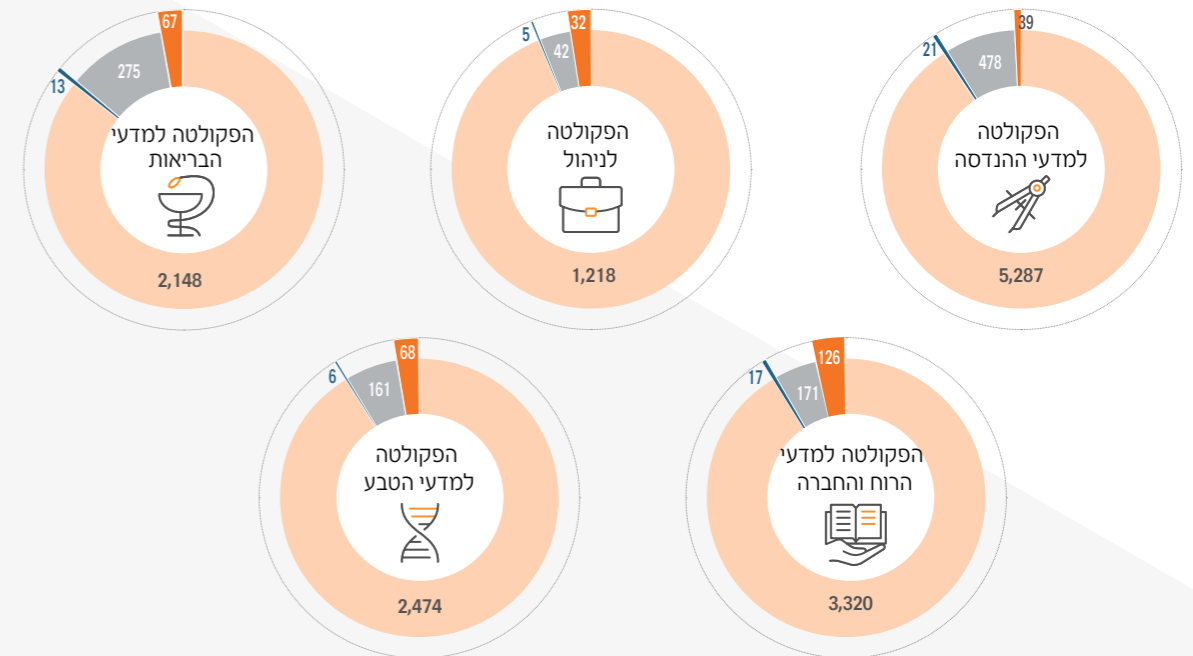
פרופ' יבחר גנאור - יו"ר ועדת היגוי של תקווה ישראלית | עו"ד רד סרוסי כ"ץ - ממונה מוסדית על תקווה ישראלית | פרופ' הללי פינסון - יועצת הנשיא להגנות מגדרית | גב' עידית סלע - סמנכ"לית משאבי אנוש

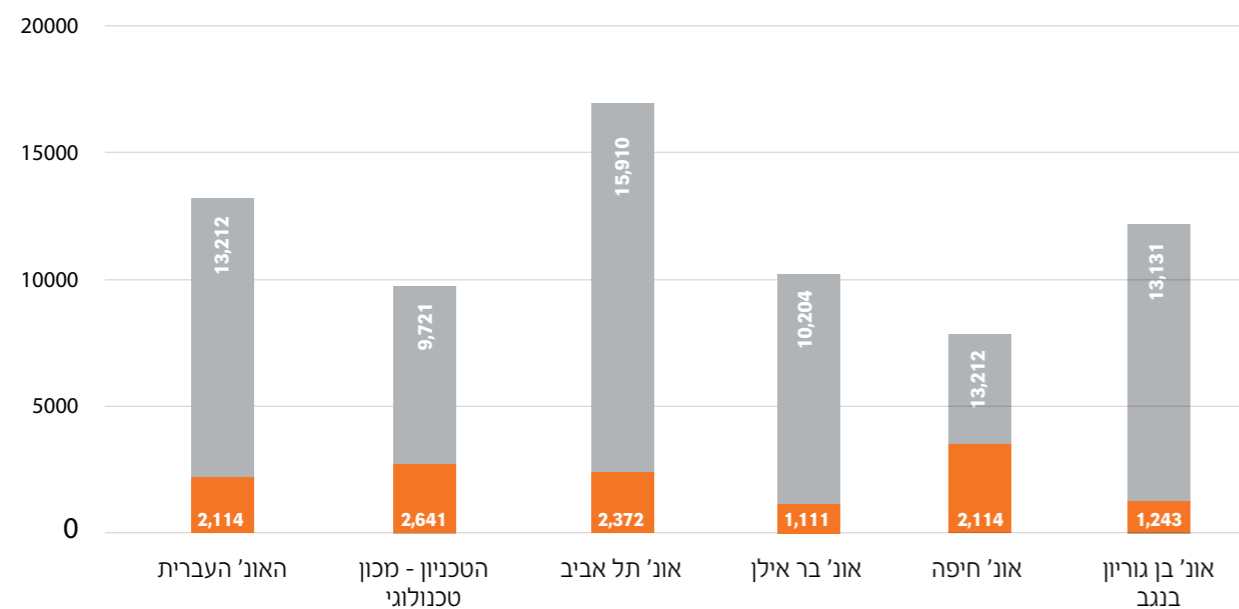
מספר סטודנטים מגוונים לפי פקולטות תשפ"ב תואר ראשון

סה"כ סטודנטים בפקולטה יוצאי אתיופיה ערבים מהצפון ערבים מהדרום

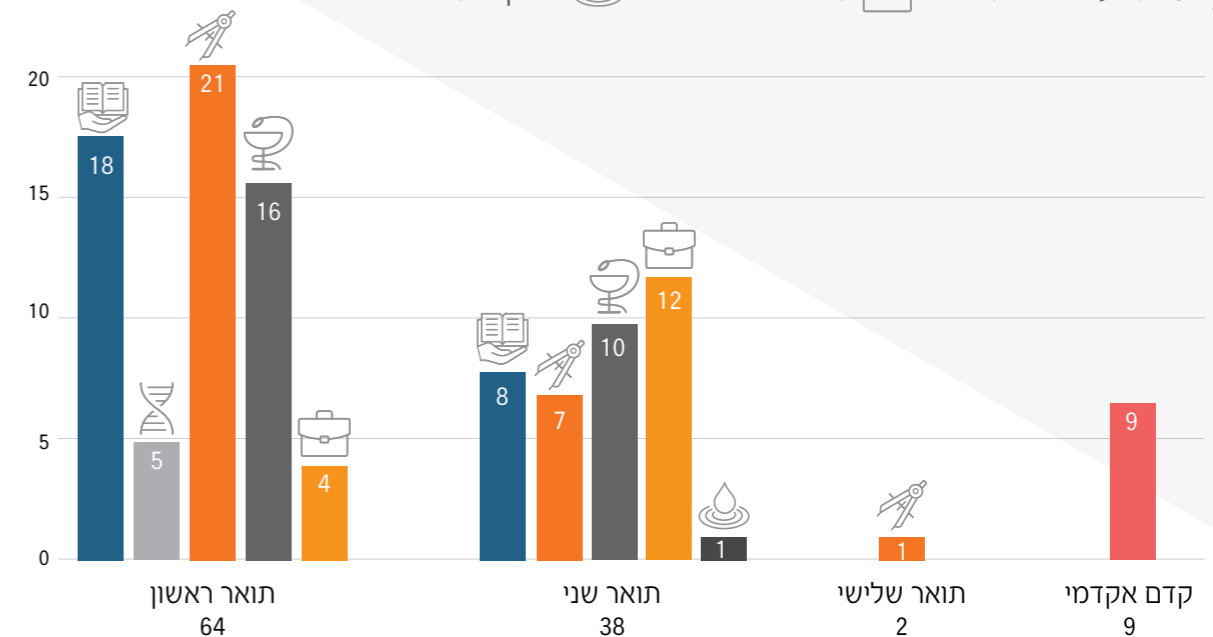
סטודנטים ערבים לתואר ראשון באוניברסיטאות לפי מוסד ותחום לימוד, תשפ"א

סה"כ סטודנטים סה"כ ערבים

מספר הסטודנטים בני החברה האתיופית בשנה"ל תשפ"א

29 הנדסה 5 מדעי הטבע 26 מדעי הרוח
1 חקר המדבר 16 ניהול 16 מדעי הבריאות

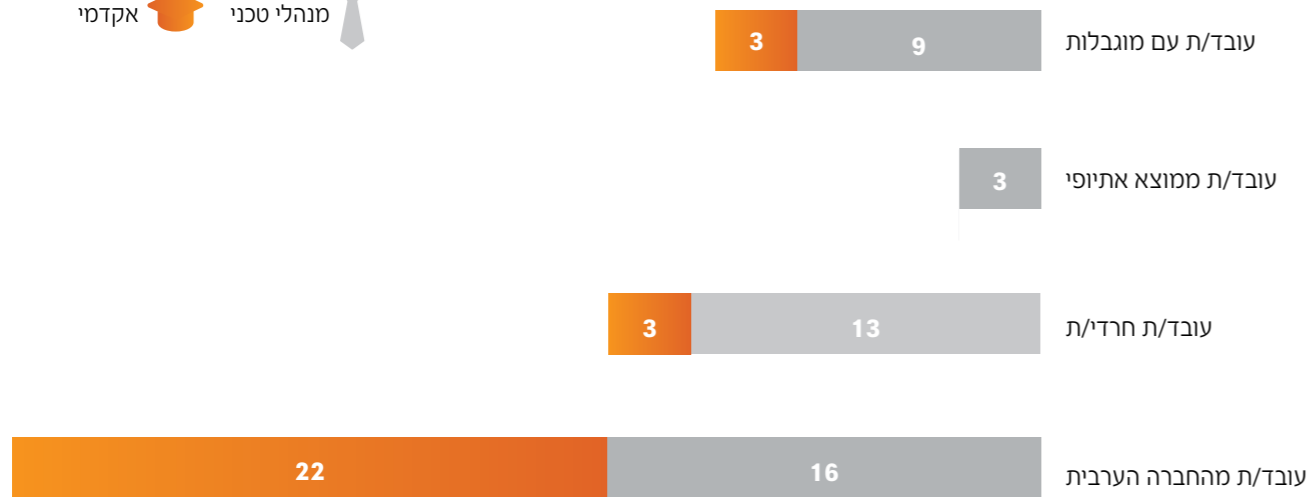

עובדים מאוכלוסיות מגוונות בארגון לשנת תשפ"א

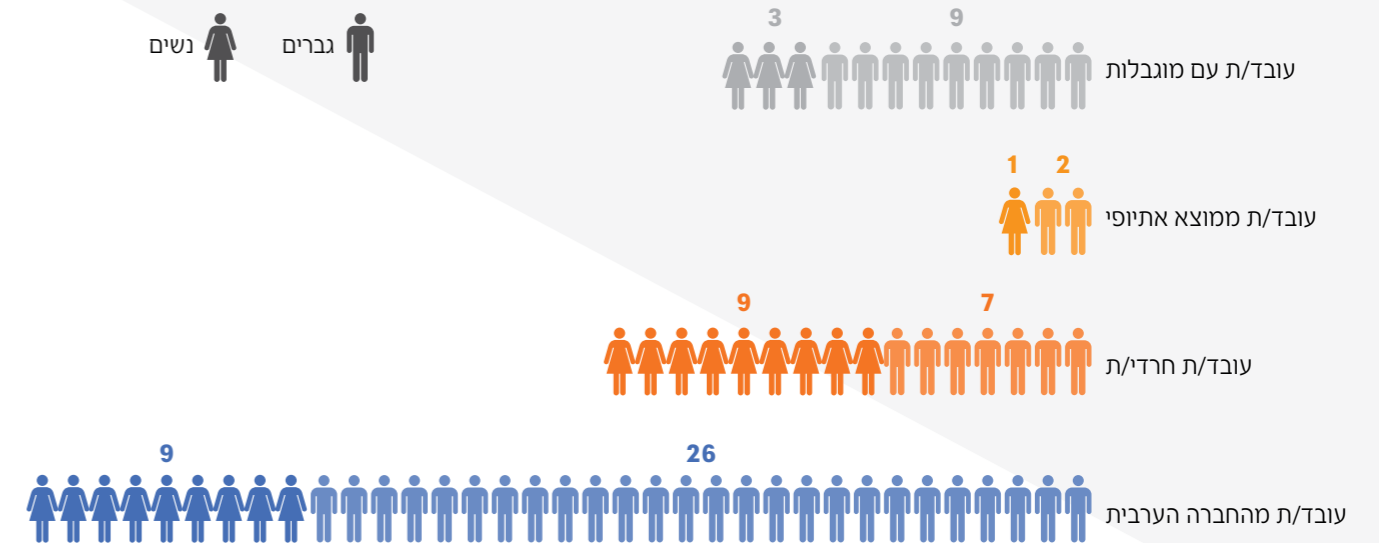

עובדים מאוכלוסיות מגוונות בארגון תשפ"א

 מנהלי טכני
  אקדמי

נתוני גיוון ארגוניים מגדריים, תשפ"א

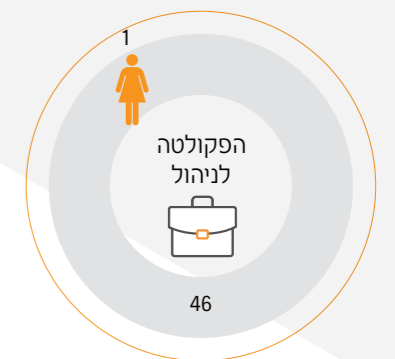
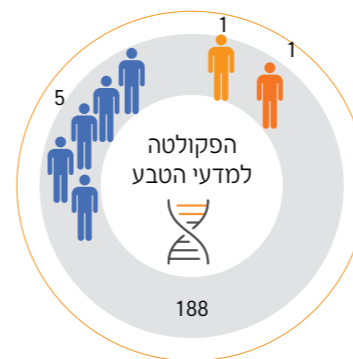
סגל אקדמי בכיר

החברה החרדית: גברים נשים

החברה הערבית: גברים נשים

ממוצא אתיופי: גברים נשים

בעלי מוגבלויות: גברים נשים

יעוצב: סטודיו רווח מילק